

Melyik részét esszük?

Zöldségek, gyümölcsök, fűszer- és gyógynövények étteleinkben

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

5. évfolyam

Programcsomag:

Én és a világ

A modul szerzői: Kurucz Márta, Zágon Bertalanné

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	10-11 éves
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A tanulók ismerjék meg a növényi részeket és azok felhasználhatóságát, fogyaszthatóságát.
A modul témái, tartalma	Témák: Testünk és életműködéseink: étkezés, élelmiszerek, egészséges táplálkozás Tartalom: A hazai háztartásokban használt zöldség-, gyümölcs-, fűszer- és gyógynövényfajok, a növényi részek módosulásai és ehető részei.
Megelőző tapasztalat	Zöldség, gyümölcs, fűszerek, gyógynövények beszerzése
Ajánlott továbbhaladási irány	A megismert zöldségekből, gyümölcsökből, fűszerekből közösen készítenek és fogyasztanak el különböző étkeket. A gyümölcsös és zöldségeskert legfontosabb növényeinek (szilvafa, almafa, szőlő, paradicsom, sárgarépa, fejes káposzta, burgonya, vöröshagyma) felépítése, élete, környezeti igénye és termesztése
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Énhatékonyság-érzés: ön- és egészségvédelem Szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés Társas kompetenciák: kommunikációs készségek, együttműködő képesség
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember a természetben; Életvitel és gyakorlati ismeretek Tantárgyakhoz: természetismeret – környezetünk élővilága Modulokhoz: Finomat, egészségeset!
Támogató rendszer	Alekszej Szmirnov: <i>Varázslatos növények – különös történetek</i> . Natura – Mir, 1988 <i>Bogyósok, vadon termő zöldségnövények, gyógynövények</i> . Magyar Könyvklub. Budapest, 1996 Búvár zsebkönyvek sorozat kötetei (Móra Könyvkiadó): <i>Gyógynövények; Fűszernövények; Kultúrnövények 1., 2., 3.; Gyümölcsök; Magvak, termések</i> Horánszky András – Járainé Komlódi Magda: <i>Növényrendszertani praktikum</i> . Tankönyvkiadó. Budapest, 1991 Jill Norman: <i>Fűszerek nagy képeskönyve</i> . Officina Nova. Budapest, 1994 Rápóti – Romváry: <i>Gyógyító növények</i> . Medicina. Budapest, 1977 Romváry Vilmos: <i>Fűszerek könyve</i> . Mezőgazdasági Kvk. Budapest, 1985 Simon Tibor: <i>A magyarországi edényes flóra határozója</i> . Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest, 1992 Dr. Surányi Dezső: <i>Kerti növények regénye</i> . Mezőgazdasági Kvk. Budapest, 1985 <i>Termések</i> . (Fűrkész könyvek sorozat) Gondolat. Budapest, 1988 <i>Vadon termő ennivalók</i> (Fűrkész könyvek sorozat) Trivium. Budapest, 2004 dr. Velich István: <i>88 színes oldal a déligyümölcsökről</i> . Mezőgazdasági Kvk. Budapest, 1987

Módszertani ajánlás

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyerekeknek kevés ismeretük van a különböző zöldségekről, gyümölcsökről, különösen a fűszer- és gyógynövényekről mint nyersanyagról, és a földben növekvő növényről. Tévképzetek alakultak ki, hogy ami gumó, az a föld alatti része a növénynek, és minden, ami termés, az valahol felül van. E tévképzetek eloszlására, illetve az ételinkhez felhasznált növényi nyersanyagok megismertetésére alkalmas ez a modul.

Javasoljuk, hogy május végére, június elejére tervezzék a modul megvalósítását, amikor a növények már jól láthatóan növekedésnek indultak; vagy szeptember elejére, amikor már számos friss terményt lehet bemutatni.

Ha van lehetőségünk, menjünk el egy kiskertbe, ahol sok növény élően láthatnak a gyerekek.

A kiskert helyett a piacon is megtarthatjuk az óra egy részét.

A kertbe való belépés előtt a tulajdonos mondja el az általa fontosnak tartott szabályokat (pl., hol mehetnek, állhatnak, ne tépkedjenek le semmit, melyik gyümölcsből ehetnek, hogyan kell leszedni stb.) A külső helyszíneken szükség lesz felnőtt segítőkre, akik lehetnek szülők, kollégák, vagy nagyobb tanulók.

Az iskola épületében tartott foglalkozáson a feladatok nagy részéhez 4 csoportra lesz szükségünk. Válasszanak a foglalkozás témájának megfelelően zöldség- vagy gyümölcsnevet. Innentől szólítsuk is ezen a néven őket, ha fel kell valahova írni a csoport nevét, akkor ez kerüljön fel.

Gyümölcsjáték: Mind a négy csoportnak van neve. Álljanak körbe a tanulók. Egy álljon középre, s a négy csoportnévből mondja valamelyiket. Az abba a csoportba tartozóknak helyet kell cserélniük. Ugyanoda nem állhatnak vissza, és egymás mellett állók nem cserélhetnek, tehát mindenkinek ki kell mozdulnia. A középben álló próbáljon belépni valamelyik megüresedett helyre. Akinek nem jut hely, az lesz középben, és az mondja a nevet. Érdekes gyorsan egymás után mondani a neveket, akkor mozgalmas a játék. Ha van elég hely, akkor tegyenek körbe székeket, és székfoglalóként lehet játszani.

A modul mellékletei

Tanári melléklet

P1 – Melyik részét esszük? Megoldókulcs

Diákmelléklet

D1 – Melyik részét esszük?